

Міністерство освіти і науки України
Державний заклад «Південноукраїнський національний педагогічний
університет імені К.Д.Ушинського»
Південноукраїнський центр професійного розвитку керівників та фахівців
соціономічної сфери

СУЧАСНІ МЕТОДИ ТА ФОРМИ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ

*ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ
ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВО-МЕТОДИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
21 червня 2023 року*

ОДЕСА

УДК: 371.013+378(01)

ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ КОМІТЕТ КОНФЕРЕНЦІЇ:

Черненко Наталія Миколаївна - доктор педагогічних наук, професор кафедри освітнього менеджменту та публічного управління Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»

Соловейчук Олена Максимівна – секретар Південноукраїнського центру професійного розвитку керівників та фахівців соціономічної сфери

Рецензенти:

Дарманська І. М. - доктор педагогічних наук, доцент, декан факультету педагогічної освіти та філології Хмельницької гуманітарно-педагогічної академії.

Княжева А. І. - доктор педагогічних наук, професор, завідувачка кафедри педагогіки Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського».

Сучасні методи та форми організації освітнього процесу у закладах вищої освіти: збірник матеріалів всеукраїнської науково-методичної конференції. Одеса : Університет Ушинського, 2023. 96 с.

До збірника ввійшли матеріали всеукраїнської науково-практичної конференції, присвяченої різним аспектам організації освітнього процесу у закладах вищої освіти, сучасним методам та формам організації освітнього процесу у закладах освіти різного рівня, підготовці фахівців соціономічної сфери.

Науковці та студенти висвітлюють питання щодо сучасних методів та форм організації освітнього процесу у закладах вищої освіти.

Відповідальність за зміст матеріалів несуть їх автори.

**КОНОВЕНКО Надія Григорівна,
ФЕДЧЕНКО Юлія Степанівна**

ІННОВАЦІЙНІ МЕТОДИ ВИКЛАДАННЯ ВИЩОЇ МАТЕМАТИКИ В ОДЕСЬКОМУ НАЦІОНАЛЬНОМУ ТЕХНОЛОГІЧНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ

Вже декілька років більшість викладачів нашої країни працюють у режимі онлайн і виникає потреба у використанні різноманітних програм та ресурсів для забезпечення якісного освітнього процесу. Після ретельного пошуку, аналізу, проб наявних ресурсів ми зупинилися на Moodle, Quizizz, Zoom, Xournal++, Microsoft Whiteboard, Padlet, YouTube, що дає нам, викладачам, можливість викладати навчальний матеріал так, як ми це бачимо.

Коротко зупинимося на огляді кожного ресурсу.

Moodle - основна система дистанційного навчання Одеського національного технологічного університету (ОНТУ), яку було впроваджено ще у 2014 році. До даної навчальної платформи підключено всіх студентів та викладачів університету. Кожний викладач наповнює свій курс необхідним навчальним матеріалом (конспекти лекцій, практичних занять, завдання для самостійної роботи), розробляє тести, додає відеоконтент тощо. Структуру курсу та зміст визначає сам викладач.

З досвіду роботи у системі Moodle, окрім традиційних можливостей таких платформ, виокремимо особливі функції платформи:

- єдина система, до якої підключено студентів на весь період навчання;
- створення розрахункових тестів, що дає можливість кожному студенту отримати свій персональний варіант роботи;
- можливість експортувати та імпортувати тести в рамках платформи (між курсами одного викладача та між курсами різних викладачів).

Суттєвим недоліком даної платформи є процес представлення формул в тестах. Саме дана проблема спонукала здійснювати пошук нових альтернативних ресурсів для тестування з гарною можливістю здійснювати набір необхідних математичних виразів. У результаті пошуку, випробувань було обрано застосунок Quizizz (рисунок 1), який викладачами кафедри апробовано під час різних форм навчання.

Основною перевагою Quizizz є створення тестів різних типів з можливістю легкого набору математичних, фізичних інших формул, з додаванням аудіо-, відео- та фотоконтенту. Слід відзначити можливість перегляду проходження тесту по кожному учаснику окремо, збереження результатів у різних форматах (PDF, Excel), отримання статистики проходження групою (по кожному питанню та тесту в цілому).

В умовах сьогодення, коли студенти з певних причин відсутні на парі, викладачі мають змогу згенерувати посилання на тест, який здобувач

проходить у зручний для нього час з будь-якого пристрою (ноутбук, планшет, телефон).

Рисунок 1. Вигляд тестового питання в Quizizz

Оскільки даний ресурс має величезну відкриту бібліотеку тестів, то за потреби є змога використовувати тести своїх колег.

Протягом останніх років даний застосунок лише вдосконалився та розширив свій функціонал.

З метою забезпечення стабільного відео-зв'язку для зустрічі викладача зі студентами ми використовуємо програму Zoom. Дана програма має і платну версію з розширеними можливостями та для викладачів, що викладають потоку студентів до 100 осіб, сповна вистачає безкоштовної версії. Змога бачити усіх присутніх, вести діалог зі студентами, наявність чату та можливості демонструвати екран, документи, здійснювати запис зустрічі - все це дозволяє створити гарні умови для навчання та викладання.

Зазначимо, що в університеті більшість науковців використовують саме

дану програму і це дозволяє швидко організовувати різноманітні зустрічі, семінари, наради тощо.

Перед викладачами кафедри фізико-математичних наук, під час переходу до дистанційного навчання, постало питання: «Чим замінити дошку та крейду під час онлайн викладання?». Вирішенням стало використання графічних планшетів та різних програм для нотаток. На наш погляд, найвдалішою програмою для створення рукописних нотаток є Xournal++ (рисунок 2).

Приклади. Обчислити:

а) $\int x \cos 2x dx$;

б) $\int x \ln x dx$.

а) $\int x \cos 2x dx = \left[\begin{array}{l} u = x \quad du = dx \\ dv = \cos 2x dx \quad v = \int \cos 2x dx = \frac{1}{2} \sin 2x \end{array} \right] =$
 $= x \cdot \frac{1}{2} \sin 2x - \int \frac{1}{2} \sin 2x dx = \frac{1}{2} x \sin 2x + \frac{1}{4} \cos 2x + C$

б) $\int x \ln x dx = \left[\begin{array}{l} u = \ln x \quad du = \frac{1}{x} dx \\ dv = x dx \quad v = \int x dx = \frac{x^2}{2} \end{array} \right] = \frac{x^2}{2} \ln x - \int \frac{x^2}{2} \cdot \frac{1}{x} dx =$
 $= \frac{x^2}{2} \ln x - \frac{1}{2} \cdot \int x dx = \frac{x^2}{2} \ln x - \frac{1}{2} \cdot \frac{x^2}{2} + C = \frac{x^2}{2} \ln x - \frac{x^2}{4} + C$

Рисунок 2. Застосунок Journal++

Додаток працює на таких операційних системах як MacOS, Windows, Linux, має зручне і просте оформлення, що дозволяє користувачу одразу зорієнтуватися в роботі з ним. Програма працює без інтернету, є можливість здійснювати рукописний та друкований тексти, створювати аудіозаписи, додавати картинки, вставляти текст у форматі LaTeX, змінювати формат сторінки (від лінійки до нотного стану), робити помітки у документах формату PDF з подальшим збереженням їх.

Разом з Journal++ викладачі нашої кафедри активно використовують додаток Microsoft Whiteboard (рисунок 3). Він також є прикладом онлайн дошки, має повний арсенал ручок, маркерів та інших функціональних можливостей. Microsoft Whiteboard включає функції спільного малювання, розпізнавання геометричних фігур, перетворення та автоматичного ретушування таблиць. На дошку також можна прикріплювати файли у форматі PDF, PowerPoint або WORD. Цей додаток дозволяє декільком людям спільно працювати над документами за допомогою цифрового пера та зберегти його у форматі PDF. Користувачі можуть поширити посилання на дану дошку для подальшого редагування та користування. Перевагами Microsoft Whiteboard є безмежний розмір та можливість завантаження окремих сторінок або слайдів обраного документу.

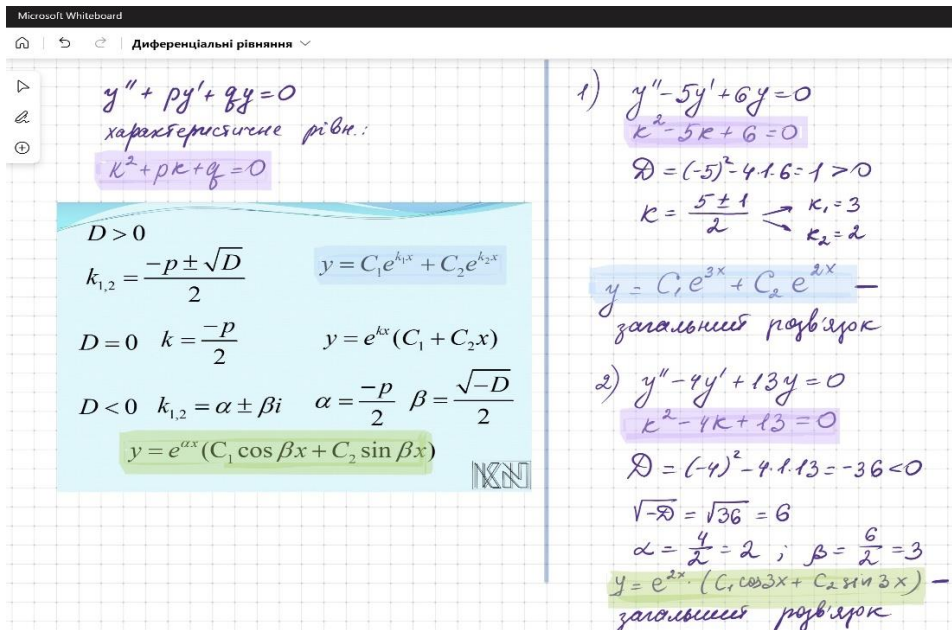

Рисунок 3. Вигляд дошки в Microsoft Whiteboard

Скористатися додатком може будь-хто, але для використання функцій спільної роботи необхідно, щоб принаймні одна людина в групі була активним передплатником Office 365.

Поєднання Xournal++ або Microsoft Whiteboard з програмою Zoom забезпечує проведення практичного заняття, яке стає близьким до проведення заняття в аудиторії, де в реальному часі здійснюють викладки етапів розв'язання задач.

Питання розміщення презентацій студентів, стендових наукових доповідей вирішили за допомогою онлайн ресурсу Padlet – сервісу для спільного збору матеріалів за зазначеною темою. Для доступу до дошки досить дати посилання, за яким відкривається можливість кожному студенту завантажити свою роботу, а викладачеві - оцінити і прокоментувати, не витративши на це багато часу. Щорічно в рамках наукової студентської конференції ОНТУ кафедра фізико-математичних наук розміщує на Padlet студентські роботи для ознайомлення (рисунок 4), а також платформу використовуємо для висвітлення матеріалів до Дня кафедри (рисунок 5).

Рисунок 4. Наукова студентська конференція

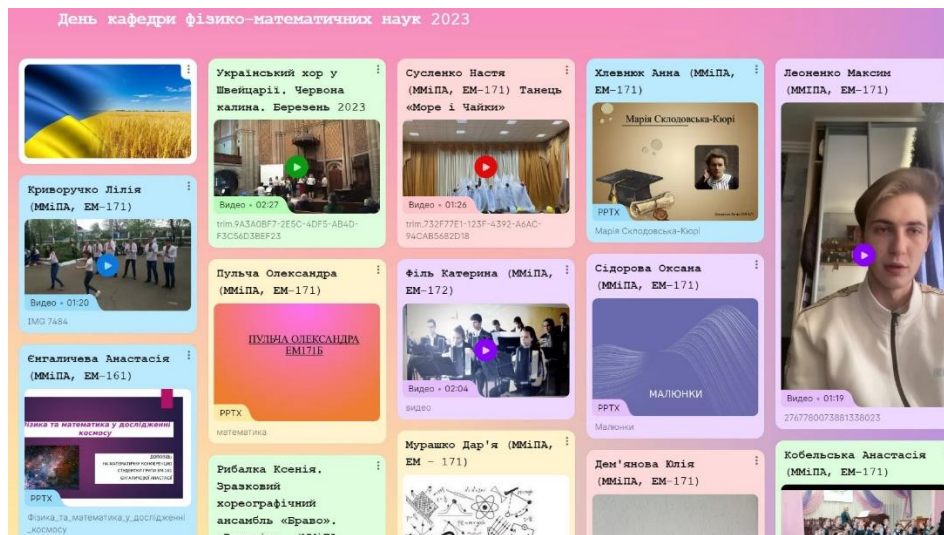

Рисунок 5. День кафедри

Padlet є зручним тим, що дозволяє розміщувати контент різного виду: створювати текстові нотатки, завантажувати матеріали у форматі Word, PDF, jpg, png, розміщувати посилання, робити миттєві фото, здійснювати відео- та аудіозапис.

Згідно рекомендаціям навчального відділу ОНТУ, здійснюється запис відео лекцій та практичних занять. Усі записи обробляємо та викладаємо на каналі YouTube у вигляді списку відтворення (колекція відео). Це дає можливість поділитися зі студентам посиланням на даний список відтворення, доповнювати та змінювати його.

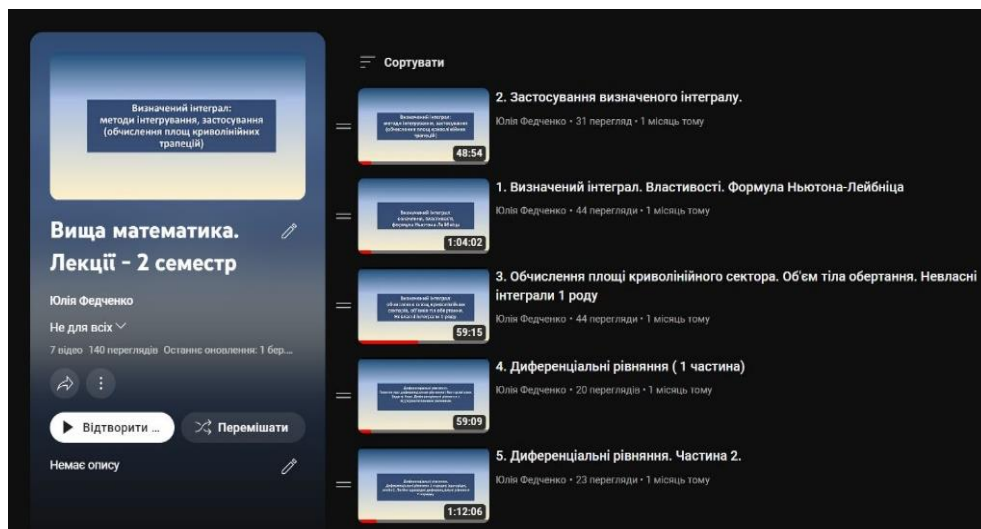

Рисунок 6. Список відтворення лекційних занять

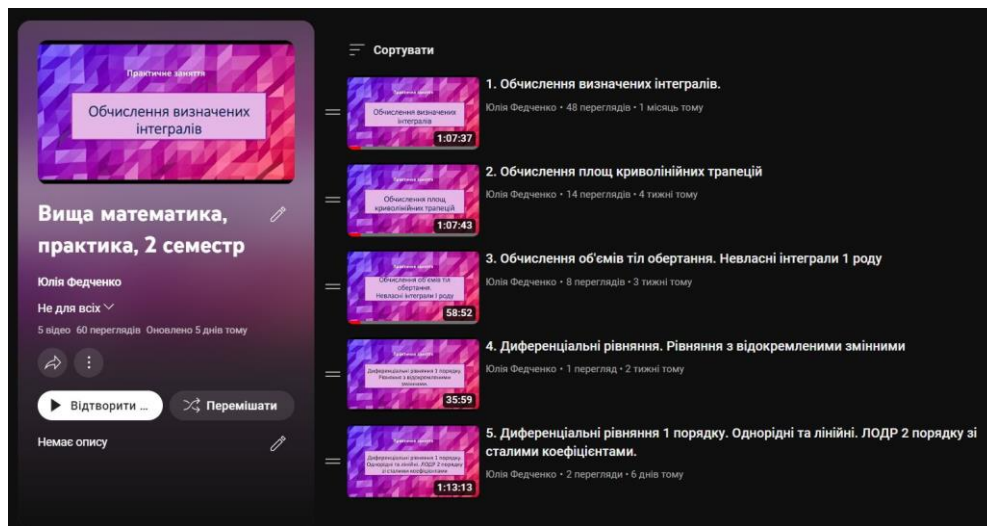

Рисунок 7. Список відтворення практичних занять

Через те що впровадження елементів дистанційного навчання в ОНТУ розпочато з 2014 року, то це дало можливість науково-педагогічному персоналу уникнути значного стресу при переході до повного викладання онлайн, оскільки на платформі Moodle працювали вже не перший рік, а викладачі отримали змогу зосередитися на пошуку додаткових ресурсів, які полегшують та покращують викладання в режимі онлайн.

КРУПЕНЯ Світлана Василівна

ФІЗИЧНА РЕКРЕАЦІЯ У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВИТИ

Анотація. Сучасний метод організації фізичної рекреації в ЗВО базується на створенні рекреаційних програм для претендентів. Ці програми, як правило, засновані на наявній матеріально-технічній базі конкретного ЗВО, та активності та спрямованості основної діяльності претендентів.

Ключові слова: заклади вищої освіти, здобувачі, фізична рекреація, фізична культура, організація.

В окремих ЗВО є бази відпочинку в приміській зоні для проведення рекреаційних заходів, але ЗВО, які не мають подібних об'єктів, мають у своєму розпорядженні спортзали, спортмайданчики, басейни та оздоровчі центри. Облік наявних можливостей допомагає у розробці, комплектації та побудові програм фізичної рекреації [2].

Організація рекреаційних занять фізичною культурою здобувачів ЗВО до основ фізичної рекреації для відновлення працездатності та зняття втоми слід віднести такі положення:

- 1) побудова комплексної програми фізичної рекреації для формування, зміцнення та збереження здоров'я на всіх рівнях життя з урахуванням статі, віку, фізичної підготовленості та інших умов та обставин;
- 2) розробка валеологічних та рекреаційних заходів, спрямованих на відновлення здоров'я претендентів, їх соціального та професійного становища;
- 3) спільну творчу діяльність викладачів, претендентів, медичного персоналу, блоку живлення, деканатів та адміністрації ЗВО. Причому провідна